

taka sjúkráhútsútreiðslurnar frá kommununum. Semjan við ríkisstýrið var ekki nakar finansplanur sum hin fyrra. Soleiðis hevði sambandið víljáð haft tað. Staturin vildi rinda alt, sum viðkanin av »Dr. Alexandrines Hospital«, byggingin av sinnissjúkráhusinum og modernisering av Tvoroyra sjúkráhusi kostaði. Vit eiga at vera takksamir fyri hetta og fyri tann stóra lætta, ið staturin veitir okkum við at taka megin partin av teim socialu útreiðslunum. Vit møttu í heila takið eitt óført forstáðsi, eina óføra heiðran. Og hann ívaðist ikki í, at tað vóru Føroyar og Føroyingar, ríkisstýrið við sínum blóðskapi og heiðran vildi sýna virðing og æran. Hann og J. Poulsen høvdu fyri sambandsflokkin tikið forbehold yvir fyri at flyta 150.000 frá kommununum yvir til lögtingið. Hetta var ein belastningur av lögtinginum, sum tingið vildi hava ilt við at bera — tað var eisini bara ein flytan av útreiðslunum frá einum stadi til annað í okkara samfelagi.

P. M. Dam:

Eisini vit eru glaðir yvir úrslitið. Tað kann ikki nektast, at tað er ein mun betri, enn vit ventadu og kravdu, tá ið vit fóru niður. Hetta sigur nógv! Í livinum plagar tað altíð at falla soleiðis, at ein má »sláa av« í krøvunum. Móttøkan, vit finga, sýndi alla æru og virðing fyri Føroyingum — Føroya lögtingi. Vit vóru á fundum við øllum ministarum og teirra departementchefum og øðrum fakkonum monnum.

Henda figgjarsemja við ríkisstýrið verður fagnað av øllum sóknarstýrum. Hugsa sær: hin kommunala skattbyrða verður lætt við 400.000 kr. árliga, gongur frá 950.000 kr. til 550.000 kr. Hetta er einki minni enn ein grundbót fyri kommunurnar, sum vóru komnar út í óføri, so langt út, at alt var við at steðga.

Uppskotið verður ikki minni fagnað av sjúkráhusnum og sjúkrakassunum. Sjúkráhusini fáa í tilskoti frá statinum 2 kr. fyri hvønn sjúkradag. Hetta tilskot hava tey ikki áður haft. Sjúkrakassarnir sleppa nú frá kommunanna eftirstoðum til teirra. Sinnissjúkráhusið, modernað sjúkráhus á Tvoroyri og víðkan av »Dr. Alexandrines Hospital« fáa vit. Vit javnaðarmenn vóru ógviliga ivasamir við at fáa eitt sinnissjúkráhus, sum gjordi, at atgongdin til særbehandling í Danmark varð stongd. Vegna trol uppá læknaspecialistar kundi hetta gjørt tað ógviliga tvørligt og ringt fyri tey særliga ringu tilfelliini av sinnissjúku. Tann skipan, ið her verður skotið til, er so líðilig, at ein má siga, at hon er »sára góð« fyri tey sjúku og tað føroyska samfelagið. Eftir hesari skipan kunnu tey, ið krevja eina særliga viðgerð, t. d. tey, ið eru rakt av ungðómsdólskni, fara til Danmarkar fyri at fáa ta dýru behandlingina »insolinsjokkin«, ein særlig behandling fyri at vekja tey úr

»slovsinde«. Henda behandling hevur vist seg at vera sera góð. Tey byttu, ólekiliga o. t. verða so á tí føroyska sinnissjúkráhusinum. Hvussu nógv bytt liggja ikki nú sum teir verstu kleppar inni á fátækum foreldrum! Her er talan um eina verunliga stóra broyting í viðurskiftunum hjá teim neyðar menniskjum, sum ikki eru við sína samling!

Hin sociala forsoingin er munliga tikin við í figgjarsemjuni. Avlamsrentuna hava javnaðarmenn íggjognum mong ár barst fyri. Vit eru tí særliga glaðir yvir, at í valitalið nú kunna fáa ein regluligan stuðning.

Vegamálið og havnamálið er stóðugt ógviliga »aktuelt«. Viðlíkahaldið er særliga brennandi, ein stór byrða fyri kommunurnar. Tað er tí ein sera neyðturvilig og tók skipan, at vit fáa tann í semjuni umtalaða vegagrunn, hvar ið staturin og lögtingið í tey fyrstu 5 árin koma at lata 720.000 kr. Studningurin til at gera havnir og vegir verður hereftir sum higartil: 100.000 frá stat, 100.000 frá lögtingi og 66.000 frá kommununum, 266.000 um árið.

Bjargingskipið halda fiskimenn, eg havi talað við, vera eitt stórt framtig. Her í okkara samfelagi, har ið okkara besta fólk heila lívið berjist og stríðast á streymhørdum flóðum og um vandafullar tangar, er tað skylda okkara at gera tað, ið vit kunnu, fyri at verja sjómannsins liv. Bara bjarging av einari bátskipan rættvisger at hava eitt tilíkt far. Kann vera, at onkur sigur — og av rættum — at eitt skip er ov lítið av tí, at oyggjarnar liggja so spjaddar. Men ein stór hjálp er tað, at nú hava vit trúðleysar telefonir, so vit allastaðni frá í Føroyum kunnu koma í samband við skipið, tá ið vandi er á ferð. Hetta skip er ein góður lutur, sum vit kunnu vera glaðir og stoltir av sum »humanismunnar« tenarar.

Javnaðarflokkurin hevur ta stóðu, at Føroyingar eiga at kunna nýta øll ónýtt skattaobjektir, ganga allar tær rúmligu og demokratisku inntøkuleiðir, sum liggja ónýttar av stat og lögtingi. Hetta er praktiskur vegur at ganga og ger okkum foran til at leggja okkara til, tá ið staturin veitir okkum hjálp til sjálvhjálp. Hesa leið hava vit fingið loyvi at ganga eftir sáttmálauppskotinum. Eg vil vóna, at tingið tekur við tí, ið ministerið hjóðaði okkum, men sum nevndarlímírnir hjá sambandi og sjálfstýri ikki tóku við, nevnliga:

formúgu skatt, særligan jarðaskatt og bygningsskatt av øllum bygningum sum hava eitt hægrí virði enn 8000 kr.

Hetta seinasta vil umskipa húskaskattin í Havn, so einkjur og fátækir arbeidarar, ið nú megu bløða ein dýran hússkatt, sleppa frá hesum skatti, tá hesu teirra liggja undir nevnda peningamarki.

Og vit vóna, at »Erhvervs-kommissionen«, ið hevur fingið monopolmálini til vinnulívið, verður samd um at nýta hesa inntøkuleið. Hetta er ógviliga nógv umráðandi. Vinnulívið er jú hovudsnervan, livsnervan í øllum her á landi — tað er tí gott, at tað hevur fingið hovudsinntøkuleiðurnar at troyta, sær til frama.

(Meira.)

Ekspedisjónarskipið »Arctic«.

Fámenningar hava lagt inn á ting at fáa lögtingið at hjálpa teimum at keypa frystiskipið »Arctic« við at veita lán og stuðning og geva málinum viðmæli til »Kongeriget Danmarks Fiskeribank«.

Ætlanin er at nýta skipið til torska- og kalvaveiðu, sum goymslurúm fyri sild til fiskiskipini og til flytan av útróðrabátum til Grønlands.

K. Djurhuus

greiddi frá málinum, sum hann segði, var úti til »erklering«. Fámjin var ein av teim bygðum, ið einki hevði uttan fiskiskap. Hann helt, at menninir sjálfir máttu lata nakað. Tað vildu teir royna. Málið var gott og vert at styðja, og viðmælti hann síns flokks vegna, at tingið tók vel undir við málinum, sum vildi koma at hava stóran týdning ikki bert fyri teir søkjandi Fámenningar, men kanska eisini fyri okkara fiskivinnu sum heild á ymsan hátt.

P. M. Dam

gav málinum sítt besta viðmæli. Fámien var av Djurhuus nevnd avskorin frá allari vinnu uttan fiskiskapið og eitt sindur av landbrúki. Og ofta fellur tað soleiðis, at lítil og eingin útróður er vegna veður. Fámien er jú eitt brimpláss. Teir menn, ið sokja, eru fiskimenn, sum troðkadir av teim ringu tíðunum royna at leggja á eina nýggja leið. — Teir seta álít sítt til hesa fyriløku og vóna, at tingmenn vilja styðja teir. Málið hevur jú allra størstu interessu fyri okkara fiskivinnu í Grønlandi.

Tað er harníligt, at tann mongd av kalva, ið sluppurnar fáa, skal fara aftur í havið, tá ið hann ofta, um eitt skip sum »Arctic« lá har uppi, kundi verið umsettur í pening.

Higartil hevur tað verið ógviliga torført at fingið stórar installeraðar bátar upp til Grønland. Menn meina, at skipið kundi tikið nóg so nógvir bátar umframt teir, ið tað sjálvt skal brúka.

Allir fiskimenn, ið vit koma á tøl við, eru samdir um, at agnspurningurin er vorðin brennandi í Grønlandi. Norðmenninir, ið brúka sild til agn, hava fingið meira fisk enn Føroyingar í ár. Agnspurningurin er sostatt brennandi. Eitt skip sum »Arctic« vildi verið frálíkt til at loyst hann.

Málið hevur sostatt stóran týdning fyri alt okkara fiskari. Tingmenn megu tí royna at bjarga Føroyingum hetta skip.

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Havnar handverksmeistarafelag

byrjar hin tekniska skúlan aftur tann 1. november komandi úti á navigatiónsskúlanum.

Umframt læringar, hvors skylda tað er at sokja skúlan, hava aðrir handverkarar eisini atgongd.

Teir, ið ætla sær at sokja skúlan, vendi sær til **Z. Sørensen**, telefon 289.

BATAS prima Bildæk

men usædvanlige billige Priser. Leveres snævel direkte fra Tjekoslovakiet som fra Lager Tórshavn.

SAM. A. JOENSEN, TØRSHAVN

SJÓNLEIKARHÚSIÐ

framforur

„Fjall-Eivindur“

Sjónleikur í 3. portum eftir Jóhann Sigurjónson

sunnudagin 23. oktober kl. 6½ (18.30). Roynðarleikur fyri børn í kvöld kl. 8.

Atgongumerki til vanligar prísir í H. N. Jacobsens Bókahandli og við dynnar.

Klednagoymsla (garderobe) 10 oyr. Salarin verður hitaður!

Basarur

fyrir

Meinigheitshusið í Havn.

Ætlanin er — um loyvi fæst til tess — at halda basar fyri meinigheitshúsið í Havn einaferð í november mánaði í ár.

Hesum húsi, sum er hitt elsta av tiliknum húsum í Føroyum, torva ymsar umvølingar, og peningastandurin hjá tí er annars ikki góður.

Vit loyva okkum tí at heita á kirkjufólkið í Havn, serliga á tey, sum eru von at vera uppi í slíkum arbeiði, um at taka væl undir henda basarin og styðja hann við gávum og arbeiði á ymsan hátt.

Eisini vóna vit, at fólk á byggunum vilja sýna samhug og veita hjálp eftir forimuni.

Havn, 21. mars 1938.

Meinigheitsráðið í Havn.

Stýrið fyri meinigheitshúsinum í Havn.

Tip-Top harraklædningar og frakkar

eru vakrastir, halda longst og eru billigastir eftir máli.

J. O. Reinert,

Tórshavn. - Telf. 328.